

හිතේ පහළ වන ගති 52

1.	එස්සය	සිත අරමුණට සෑපෙන, සම්බන්ධවන ගතිය
2.	වෙදනා	අරමුණ වින්දනය කරන ගතිය
3.	සකද්කඳාව	අරමුණ සටහන් කරගන්නා ගතිය
4.	වෙනනාව	සිත ක්‍රියාකරවීමේ උත්සාහ ගතිය
5.	ඒකග්ගතා	සිත අරමුණෙහි පිහිටන ගතිය
6.	පිච්චිඤ්ඤය	වින්ත-වෛතසිකයන් පිටත් කරවන ස්වභාවය
7.	මනසිකාරය	නැවත නැවතත් අරමුණට හිත යොදන ගතිය
8.	විනක්ක	අරමුණ වෙතට හිත නැගී යන ස්වභාවය
9.	විචාරය	අරමුණේ හිත පැතිරෙන, ඇතිලිලෙන ගතිය
10.	අධිමොක්ඛ	අරමුණ හොඳ හෝ නරක හෝ කියා විනිශ්චය කරගන්නා ගතිය
11.	විජ්ජය	සිත අරමුණට යෑමේ වියහී ගතිය. ශක්ති ස්වභාවය
12.	පිනිය	අරමුණේ හිත පැහැදි යන ස්වභාවය
13.	මෝහය	අරමුණේ සැබෑ තත්වය නොපත්වන, වසන ගතිය
14.	අහිරික	නරක දෙය (පාපය) අකැමැති නොවන ස්වභාවය
15.	අනොක්කප්ප	නරක දේ (පාපය) ගැන කිසි බියක් නොදැනී යන ගතිය
16.	උද්ධච්චය	සිතේ සැලෙන ගතිය, අරමුණේ හොඳින් නොපිහිටන ගතිය
17.	ලෝහය	අරමුණේ ඇලෙන ස්වභාවය, බැඳෙන ගතිය
18.	දිට්ඨිය	අරමුණ වරදවා දකින, පිළිගන්න ගතිය
19.	මානය	අරමුණ වෙත යන සිත (නමන්ම) මැන ගන්නා ගතිය
20.	දොස	අරමුණ ඵපාවන, අරමුණට කැමැති නැති ගතිය
21.	ඉස්සා	වෙනත් කෙනෙකුගේ හොඳ ගතිය, සැපය, සම්පන්නිය අකැමැති ගතිය
22.	මච්ඡරිය	නමා සතු දේ (අරමුණ) වෙත කෙනෙකුට අයිතිවනවාට, ප්‍රයෝජන ගන්නවාට අකැමැති ස්වභාවය
23.	කුක්කුච්ච	කළ නොහොඳ ගැන, නොකළ හොඳ ගැන තැවෙන ගතිය
24.	ථිනය	සිතේ දුර්වල ගතිය, වේගවත් නැති ගතිය, ශක්තිය නැති බව
25.	මිද්ධය	වින්ත ගතිවල (වෛතසික වල) මන්දෝත්සාහි බව ප්‍රාණවත් බව නැතිකම
26.	විචිකිච්චාව	අරමුණ පිළිබඳව සැක කරන ගතිය, තීරණයකට නොඑන ස්වභාවය
27.	සද්ධා	බුද්ධ, ධම්ම, සංඝ රත්නත්‍රයේ පැහැදීම. ඒවා පිළිගන්නා ගතිය
28.	සනි	සිත කුසල අරමුණට, නිවැරදි අරමුණට යොමුකරවන ගතිය
29.	හිරි	අකුසලය, නරක දේ පිළිකුල් කරවන, ඵපා කරවන ගතිය
30.	ඔත්තප්ප	නරක දෙයට, අකුසලයට බිය නොවන ගතිය. ඵය නරකක් විනාශයක් ඇති කරන්නක් බව නොසලකන ස්වභාවය
31.	අලෝහ	අරමුණෙහි සිත නො ඇලෙන ගතිය

- 32. අදෝස අරමුණෙහි සිත නොගැටෙන ස්වභාවය. ද්වේෂ නොකරන ගතිය හෙවත් මෙමත්‍රී ස්වභාවය
- 33. නත්‍ර මප්පකන්තකා සිතේ පහල වන (වෛතසික) ගති ස්වභාවයෙන් සම කරවන ගතිය. වේගයන් අඩු-වැඩි නොකරන ස්වභාවය
- 34. කාය පස්සද්ධි වෛතසික වල සන්සුන් ගතිය
- 35. චිත්ත පස්සද්ධි අරමුණ දැනගන්නා චිත්තයේ ඇති සන්සුන් ගතිය
- 36. කාය ලහුනා වෛතසිකයන්ගේ සැහැල්ලු බව
- 37. චිත්ත ලහුනා අරමුණ දැන ගන්නා සිතෙහි ඇති සැහැල්ලු බව
- 38. කාය මුදුනා වෛතසිකයන්ගේ මෘදු බව, මොළොක් ගතිය
- 39. චිත්ත මුදුනා අරමුණ දැනගන්නා සිතේ ඇති මෘදු බව, මොළොක් බව
- 40. කාය වෛතසිකවල ඇති ප්‍රාණවත් ගතිය, වැඩ කිරීමේ සුදුසු ස්වභාවය
- 41. චිත්ත සිතේ ඇති ප්‍රාණවත් ගතිය, වැඩ කිරීමේ සුදුසු ගතිය
- 42. කාය අරමුණු කෙරෙහි වැඩ කිරීමට වෛතසිකවලට ඇති පාගුකද්කතා හුරු ගතිය
- 43. චිත්ත අරමුණ පිළිබඳව ක්‍රියා කිරීමට චිත්තයට ඇති පාගුකද්කතා හුරු ගතිය
- 44. කාය උප්පුකතා අරමුණ ගැන ක්‍රියා කිරීමට වෛතසිකයන්ට ඇති සෘජු ගතිය. ඇඳ නැති බව
- 45. චිත්ත උප්පුකතා අරමුණ පිළිබඳව දැන ගැනීමට චිත්තයේ ඇති ඇඳ නැති ගතිය. සෘජු ස්වභාවය
- 46. සම්මා වාචා වචනයෙන් සිදුවන වැරදි වැළැක්වීමට හිතේ ඇතිවන වලක්වන ගතිය. සංවර කරවන ස්වභාවය
- 47. සම්මා කම්මන්ත කයින් සිදුවන වැරදි වැළැක්වීමට සිතේ පහල වන සංවර කරවන ස්වභාවය
- 48. සම්මා ආජීව පිවිතය පවත්වා ගැනීමට වුවද කයින්, වචනයෙන් වරදක් කෙරෙන්නට ඉඩ නොදෙන, වලක්වන ගතිය
- 49. කරුණා අනුන්ට දුකක් වෙනවාට අකැමැති, අනුන් දුකෙන් මුදවාලීමට කැමැති ගතිය
- 50. මුදිතා අනුන්ගේ සැපය, සාර්ථකත්වය, සම්පත් ගැන සතුටු වන ස්වභාවය
- 51. පඤ්ඤා අරමුණ ගැඹුරු ලෙස දැන ගන්නාවූ ස්වභාවය